

PÄIVÄN TIMANTTI: Voiko nuuskalla kairata reiän poskeen? Asiantuntijat käyvät läpi 15 netistä tuttua väitettä

Elämä

Ylihuolehtivainen vanhempi voi jättää lapseen syvät jäljet – Helikopterivanhemmuus tuottaa hermostuneisuutta, masennusta ja tyytymättömyyttä elämään aikuisena

Suomessa helikopterivanhemmat saattavat olla jopa intensiivisempiä kuin esimerkiksi Yhdysvalloissa, sanovat tutkijat.

Tilaaajille

Jos lapsensa elämästä poistaa kaikki esteet, lopputuloksena voi olla elämäänsä pettynyt nuori aikuinen. (KUVA: KIMMO TASKINEN / HS)

Pauliina Jokinen HS

VANHEMMAT haluavat lastensa parasta. Toisinaan huolenpito voi kuitenkin olla ylimitoitettua ja jopa haitallista.

Jos lapsensa elämästä poistaa esteet ja tarjoilee kaiken mahdollisimman valmiina, lopputuloksena voi olla tyytymätön ja elämäänsä pettynyt nuori aikuinen, joka ei osaa ottaa vastuuta omista tekemisistään.

[← Etusivulle](#)

innokkaasti.

Usein ilmiöllä viitataan lapsuuteen ja nuoruuteen, mutta pitkällä aikavälillä helikopterivanhemmuus vaikuttaa myös aikuistuvien lasten elämään.

”Helikopterivanhemmuudella tarkoitetaan lapsen tien silottamista uudessa elämänvaiheessa ja uuden tilanteen seuraamista hyvinkin läheisesti”, kotitaloustieteen yliopistonlehtori, FT **Hille Janhonen-Abuquah** Helsingin yliopistolta kertoo.

HÄN tietää, mistä puhuu:

Janhonen-Abuquah tutustui suomalaisten korkeakouluopiskelijoiden kokemuksiin helikopterivanhemmuudesta yhdessä yhdysvaltalaisutkija **Ming Cui** kanssa.

Cui päätyi Suomeen tekemään tutkimusta Floridan yliopistosta Fulbright-säätiön stipendiaattina. Hän on kerännyt jo aiemmin vastaavan aineiston Yhdysvalloista.

NYT Suomesta kerätyn aineiston tarkoituksena on toimia vertailukohtana kahden erilaisen kulttuurin välillä.

”Tutkimuksen tarkoituksena on kartoittaa, miten helikopterivanhemmuus näkyy Suomessa ja miten se eroaa yhdysvaltalaisvanhempien huolenpidosta”, tutkimusta johtanut professori Cui kirjoittaa sähköpostihaastattelussa.

”Tarkoituksena on lisätä ymmärrystä Yhdysvaltojen ja muiden maiden välillä.”

TUTKIJAT keräsivät aineistoa loppuvuodesta 2017 yli 350 yliopisto-opiskelijalta. Ensimmäisen vuoden opiskelijat kertoivat, miten vanhemmat ovat olleet mukana heidän lapsuudessaan ja miten vanhempien rooli näkyy elämässä nyt aikuisena.

Vastaajat olivat 18-35 -vuotiaita.

Tutkimus keskittyi siihen, miten korkeakouluopiskelijat kokivat vanhempien huolehtivaisuuden vaikuttavan hyvinvointiin aikuisena.

Alustavat tulokset yllättivät tutkijat.

Vaikka helikopterivanhemmuus on Suomessa harvinaisempaa kuin Yhdysvalloissa, sen vaikutukset voivat olla Suomessa yksilön kannalta haitallisempia kuin Yhdysvalloissa.

”Alustavien tulosten mukaan helikopterivanhemmuuden seuraukset aikuisilla lapsilla olivat

Professori Ming Cui.

YHDYSVALLOISSA vanhemmat ovat luonnollisesti enemmän mukana korkeakouluopiskelijoiden elämässä, sillä koulutus on maassa kallista ja usein sen kustantavat vanhemmat.

Suomessa vallitsee huomattavasti vahvempi itse pärjäämisen eetos.

”Täällä kasvetaan hyvin itsenäiseksi ja itsekkääksi ja omista asioista huolen pitäväksi”, Janhonen-Abuquah sanoo.

”Helikopterivanhemmuuden seurauksia olivat muun muassa hermostuneisuus, masennus, tunne-elämän säätelyn vaikeudet sekä tyytymättömyys elämään.”

VAIKKA Suomessa kulttuuri on erilainen kuin Yhdysvalloissa, se ei tarkoita, etteivätkö jotkut vanhemmat haluaisi tehdä kaikkeen lapsen tien silottamiseksi. Jos elämän rypyt kuitenkin silotetaan jo valmiiksi, voi olla, ettei nuori aikuinen opi kantamaan vastuuta itsestään ja omista tekemisistään.

”Vastuu epäonnistumisista säilytetään aina jonkun muun harteille. Vika on korkeakouluopettajan, järjestelmän tai tutkintorakenteen tai jonkun muun”, Janhonen-Abuquah luettelee.

ALUSTAVIEN tulosten perusteella äidit toimivat helikopterivanhempina isiä useammin. Näin on sekä Suomessa että Yhdysvalloissa.

Tutkimukseen vastanneista opiskelijoista 20 prosenttia oli sitä mieltä, että äidit tunkevat nenänsä asioihin, jotka eivät heille enää kuuluisi. Isistä 15 prosenttia oli aikuisten lasten kokemuksen mukaan sekaantunut asioihin, jotka eivät heille kuulu.

Lähes kolmannes vastaajista kertoi äidin vaikuttavan edelleen myös siihen, kenen kanssa aikuinen lapsi viettää aikaansa. Lisäksi äidit vaikuttivat aikuisten lastensa ruokahuoltoon: vastaajista 15 prosenttia kertoi äidin vaikuttavan siihen, mitä lautaselta usein löytyy.

KESKUSTELU helikopterivanhemmuudesta ja curling-vanhemmuudesta alkoi Janhonen-Abuquahn mukaan muutama vuosikymmen sitten.

Suomen kieleen termit rantautuivat 2000-luvun alkupuolella, kun muun muassa ruotsalainen lasten- ja nuortenpsykologi ja psykoterapeutti **Elisabeth Cleve** ja tanskalainen psykologi **Bent Hougaardin** kirjoittivat aiheesta lastenkasvatusoppaita.

SYMBIOOSIA lapsen ja vanhemman välille rakennetaan usein tiiviiksi jo lapsuudesta alkaen. Janhonen-Abuquahn mukaan esimerkiksi lapsiaan tiiviisti harrastuksiin kускаavat vanhemmat voivat jatkaa aikuisenakin lapsen asioiden hoitamisesta.

”Jos huolehtiminen on ollut hyvin voimallista lapsuus- ja nuoruusvuosina, on kiinnostavaa nähdä, loppuuko huolehtiminen aikuisena. Vanhemmat ovat saattaneet kuljettaa lasta harrastuksiin vuosia, huolehtia eväistä, pestä pyykkiä ja huoltaa tarvikkeet. Mutta entäs kun lapsesta tulee aikuinen? Mitä vanhempi sitten tekee?” Janhonen-Abuquah pohtii.

jatketaan vielä nuoren aikuistuttua.

Täyttääkö vanhempi jotakin aukkoa omassa elämässään?

”Kyse on myös vanhempien hyvinvoinnista. Vanhemman tulee päästää irti lapsestaan ja luopua hoivasta. Se voi olla myös peiliin katsomisen paikka”, Janhonen-Abuquah sanoo.

CUIN mukaan helikopterivanhemmuuteen saattavat johtaa vanhemman omat kokemuksen lapsuudessa, ongelmat parisuhteessa tai vanhemmuuteen liittyvät paineet. Nykypäivänä paineita voivat lisätä sosiaalisesta mediasta saadut vaikutukset.

”Vanhemmat saattoivat myös ajatella rakkauden lapsia kohtaan ilmenevän ylihuolehtivaisuuden kautta”, Cui sanoo.

Nykypäivänä vanhempien on helppo seurata aikuisenkin lapsen elämää sosiaalisen median ja puhelimen kautta, Janhonen-Abuquah sanoo.

JANHONEN-ABRUQUAHN mukaan ei ole olemassa minkäänlaista ohjenuoraa sille, mikä on ylihuolehtivaisuutta ja mikä normaalia huolenpitoa.

”Jokainen perhe on erilainen. Se, miten nuori aikuinen kokee vanhemman huolenpidon, vaihtelee. Osa ei koe sitä ongelmana, mutta toisille seuraukset voivat olla hyvin kuormittavia”, Janhonen-Abuquah sanoo.

Tutkimuksen tavoitteena on osittain vähentää myös vanhempien vaatimuksia. Kaikkea ei tarvitse tehdä lapsen puolesta.

”Toivoisimme, että ylihuolehtimisen haittoihin kiinnitettäisiin huomiota. Vähän vähempikin riittää”, Janhonen-Abuquah sanoo.

LOPULLISIA tuloksia tutkimuksesta voidaan odottaa kevään aikana.

Tutkijaryhmän tarkoituksena on selvittää helikopterivanhemmuuden vaikutuksia myös muissa maissa. Yhdysvaltojen ja Suomen lisäksi aineistoa tullaan keräämään muun muassa Kiinassa.

Seuraa uutisia tästä aiheesta

Kasvatus

Seuraa

Elämä

Seuraa

Lapset

Seuraa

Pauliina Jokinen

Seuraa